

Miljö- & hälsoskyddsämnden

Datum 2025-01-10

Ärendenr: MHN-2024-1355-012

Ordförande: Isa Wiman

Verksamhetsplan 2025-2027, budget 2025

Innehållsförteckning

1	Nämndens verksamhetsområde och uppdrag.....	4
2	Ekonomisk sammanställning	5
3	Effektivisering.....	6
4	Verksamhetsutveckling.....	9
5	Mål för verksamheten	10
6	Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym	16
7	Plan för konkurrensprövning	17
8	Program för uppföljning och insyn.....	17
9	Lokalförsörjning för nämndens verksamheter	18
10	Peng, taxor och avgifter	18
11	Riktade bidrag.....	19
12	Intern kontroll.....	20
13	Framåtblick.....	21
14	Upphandlings- och inköpsplan	25
15	Övergripande bilagor	26
16	Bilaga strategiska nyckeltal över år MHN	36

I Nämndens verksamhetsområde och uppdrag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar med att hantera anmälningar och ansökningar av olika tillstånd inom nämndens ansvarsområden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är även en tillsyns- och kontrollmyndighet vars uppdrag är att på eget initiativ eller efter klagomål i nödvändig utsträckning kontrollera att regler och myndigheternas och domstolarnas beslut efterlevs samt vidta de åtgärder som behövs för att verksamhetsutövare ska följa reglerna. För vissa verksamhetstyper finns behov av återkommande och regelbunden tillsyn. För andra typer av verksamheter är det relevant med tillfälliga kampanjer eller projekt, stickprovskontroller eller tillsyn enbart till följd av klagomål.

Tillsynsuppdraget är inte enbart att kontrollera. En mycket viktig del i uppdraget är att myndigheter ska ge den information som en enskild verksamhetsutövare kan behöva i syfte att underlätta för denne att efterleva regelverken. Det är ett uppdrag som kan gå längre än serviceskyldigheten i förvaltningslagen och tillsynsmyndigheten bör arbeta parallellt med information och kontroll i sina kontakter med verksamhetsutövaren.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, strålskyddslagen, lag och foder och animaliska biprodukter, lagen om sprängämnesprekursorer, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter, alkohollagen, Europaparlamentets och rådets (EU) förordning 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter samt lag om åtgärder mot förorening från fartyg.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också att fullgöra de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vidare följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och andra frågor inom nämndens ansvarsområde och utarbeta de förslag till åtgärder och handlingsplaner som kan krävas av kommunen samt svara för provtagning som ålagts kommunen med anledning av miljökvalitetsnormer samt medverka i framtagandet av avfallsplan och annan reglering av avfallsverksamheten i kommunen.

Sedan 2022 råder en ny zonindelning kring kärnkraftverken i Sverige. Den inre beredskapszonen, den yttre beredskapszonen och planeringszonen. Österåkers kommun ingår planeringszonen som utgörs av området mellan cirka 25 och 100 kilometer från kärnkraftverket. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär det att nämnden ska ha beredskap för att kunna utföra strålningsmätningar i händelse av kärnteknisk olycka.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillförts medel 2025 för att kunna lägga mer resurser på att motverka brottslighet inom nämndens verksamhetsområde.

Förstärkningen möjliggör kompetensutveckling av inspektörerna för att kunna identifiera brottslighet och fusk i den ordinarie tillsynen, för att öka samverkan och antalet tillsynstillfällen som genomförs tillsammans med polis och för att öka den riktade tillsynen där det finns misstanke om brott. Illegal avfallshantering är ett växande problem både nationellt och internationellt, med stora konsekvenser för miljön, hälsan och samhället och har i många fall kopplingar till organiserad brottslighet. Förutom tillsyn av illegal avfallshantering har fokus på att hitta kopplingar till organiserad brottslig och fusk inom flera av nämndens tillsynsområden ökat de senaste åren och kommer att behöva prioriteras ytterligare framöver.

2 Ekonomisk sammanställning

För år 2025 budgeteras en nettobudget på 9,2 mnkr för Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ekonomisk sammanställning, tkr

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026 exkl. prisutv.	Plan 2027 exkl. prisutv.
Avgifter	6 650	7 200	7 200	7 200
Övriga intäkter	50	100	100	100
Summa intäkter	6 700	7 300	7 300	7 300
Personalkostnader	-12 489	-13 367	-13 367	-13 367
Lokalkostnader	-332	-338	-338	-338
Kapitalkostnader				
Köp av verksamhet				
Övriga kostnader	-2 879	-2 796	-2 796	-2 796
Summa kostnader	-15 700	-16 500	-16 500	-16 500
Nämndens nettokostnad	-9 000	-9 200	-9 200	-9 200
Nettoinvesteringar				

Verksamhetsområde	Budget 2025			Netto i procent (%)
	Kostnad	Intäkt	Netto	
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-920	0	-920	10,0 %
Avdelningsgemensamma kostnader	-3 171	0	-3 171	34,5 %
Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd	-6 364	4 200	-2 164	23,5 %
Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd	-1 803	720	-1 083	11,8 %
Tillsyn enligt livsmedelslagen	-2 580	1 340	-1 240	13,5 %
Försäljningstillsyn	-508	290	-218	2,4 %
Tillsyn enligt alkohollagen	-1 154	750	-404	4,4 %
Sammanlagt	-16 500	7 300	-9 200	100 %

3 Effektivisering

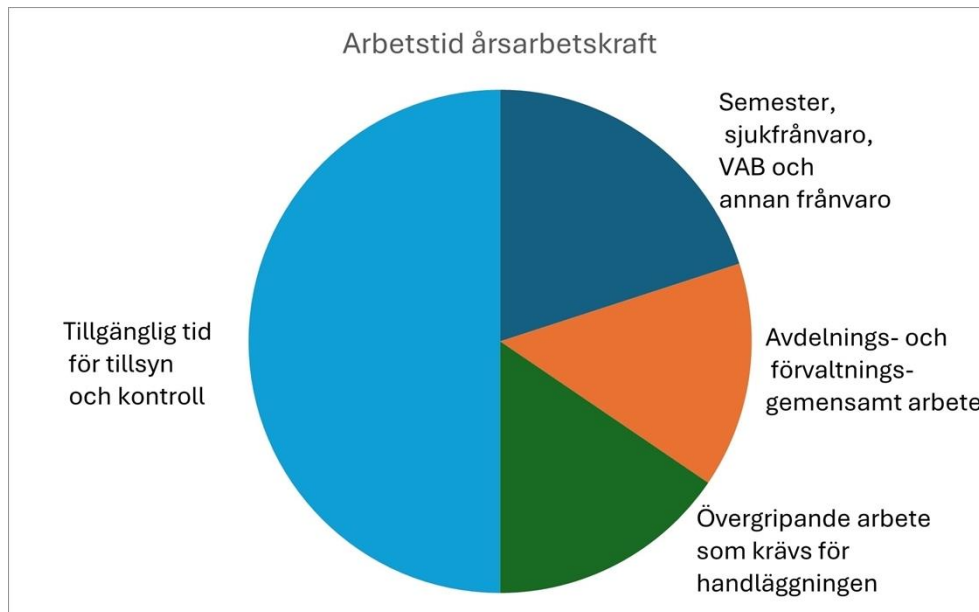
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska presentera effektiviseringar och hur man tar sig an dem motsvarande 79 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en myndighetsnämnd vars tillsyns- och kontrolluppdrag regleras av aktuell lagstiftning och vilket därmed till stor del styr omfattningen av nämndens arbete.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsarbete delas vanligtvis, enligt en modell från Sveriges kommuner och regioner (SKR), upp i fyra olika delar som tillsammans redovisar behovet av; styrd tillsyn, behovsprioriterad tillsyn, händelsestyrd tillsyn och skattefinansierad tillsyn. Förutom tid för tillsyn används resurser till övergripande arbete som krävs för handläggningen, som kompetensutveckling, kvalitets- och rutinarbete, övergripande information och rådgivning med mera. Ytterligare en del av nämndens arbete består av avdelnings- och förvaltningsgemensamt arbete, bland annat kopplat till arbetsmiljö, krisberedskap och verksamhetsplanering.

Den del av tillsynsarbetet som anges som styrd tillsyn kan jämföras med ett grunduppdrag där kommunen har små möjlighet att påverka omfattning och prioriteringar och omfattar alla nämndens tillsynsområden. Behovsprioriterad tillsyn omfattar tillsyn på verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga men där nämnden ska utöva tillsyn. Tillsynen kan utföras utifrån nationella eller regionala prioriteringar och tillsynskampanjer eller lokala prioriteringar. Händelsestyrd tillsyn omfattar inkommande ärenden som till exempel anmälningar, ansökningar, klagomål och remisser. Händelsestyrd tillsyn måste genomföras och kan vara svår att planera. Skattefinansierad tillsyn innefattar myndighetens tillsyn som inte är möjlig att finansiera med avgiftsuttag samt myndighetens skyldighet att lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp i frågor som rör myndighetens tillsynsområden, i enlighet med förvaltningslagen.

Arbetstiden för en årsarbetskraft fördelar sig enligt figuren nedan:

Nämnden kan effektivisera tillsyns- och kontrolluppdraget genom att öka digitaliseringsgraden inom avdelningen. Digitaliseringen kan avse att öka andelen integrerade e-tjänster, ytterligare förbättra möjligheterna att tillämpa digital signatur, digital expediering och ersättningsskanning samt att införa digitalt arkiv. Vissa möjligheter finns även att öka graden av digitalisering i samband med tillsyn och kontroll. För att kunna öka digitaliseringsgraden och införa integrerade e-tjänster har nämndens verksamhets- och ärendehanteringssystem kompletteras vilket har medfört ökade kostnader för installationer och licenser. I takt med ökad digitalisering kommer ytterligare uppgraderingar av verksamhets- och ärendehanteringssystemet behövas med ökade kostnader till följd. Arbetet med att öka digitaliseringsgraden måste ske i nära samarbete med Digitaliseringsavdelningen.

Nämnden har påbörjat införandet av en e-tjänst, kallad FörRätt som Livsmedelsverket har tagit fram tillsammans med leverantörerna av verksamhets- och ärendehanteringssystem. FörRätt är integrerad med nämndens verksamhets- och ärendehanteringssystem. FörRätt har försenats och kommer i alla delar, inte att vara helt klar förrän under 2025 och kommer därför inte att medföra några betydande effektiviseringar under 2025 men förväntas medföra effektiviseringar på längre sikt. Se även avsnitt 4 *Verksamhetsutveckling*.

När FörRätt är införd, fortsätter arbetet med att införa ytterligare integrerade e-tjänster. Nämnden har idag e-tjänster men e-tjänsterna behöver vara fullt ut integrerade med nämndens verksamhets- och ärendehanteringssystem för att hanteringen av inkommande ärenden ska kunna effektiviseras.

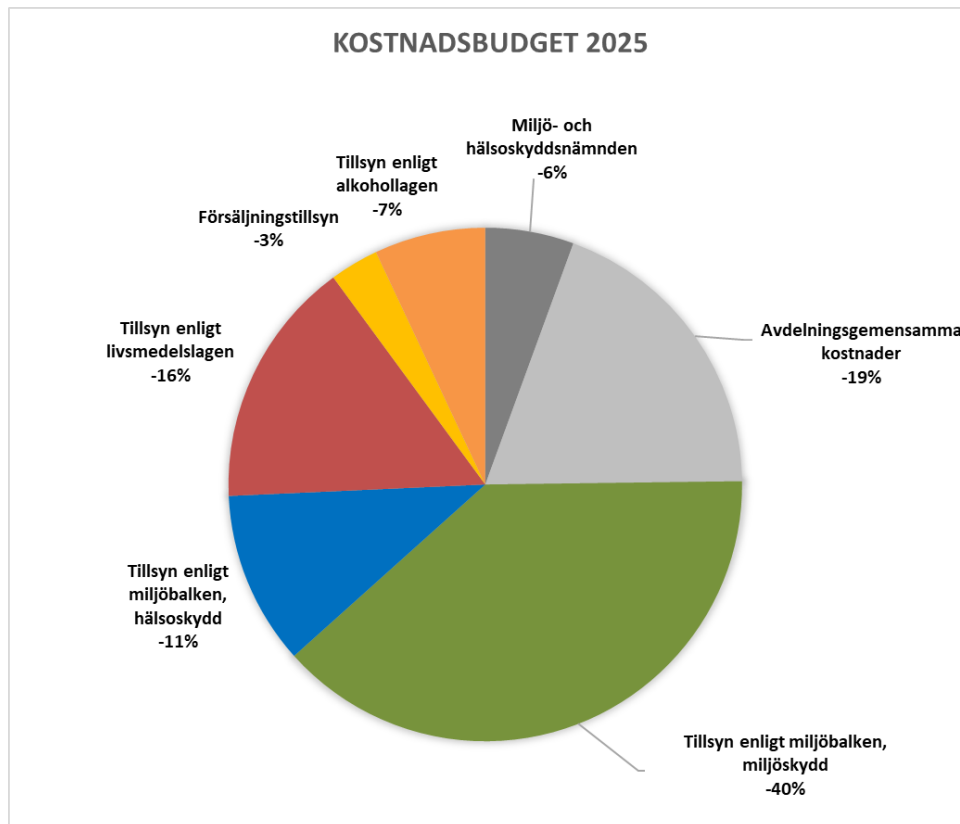
Nämnden har infört ersättningsskanning där så är möjligt men har ännu inte infört e-arkiv. Delegationsbeslut, ca 600 - 700 per år, måste sparas på papper då dagens e-signatur inte bedöms tillräckligt säker ur arkiveringssynpunkt.

Införande av e-arkiv kräver att nämndens verksamhets- och ärendehanteringssystem anpassas och kompletteras med ökade kostnader för införande och licenser. Nämndens verksamhets- och ärendehanteringssystem behöver genomgå förnyad upphandling inom några år och införande av e-arkiv bör ske i samband med upphandlingen av verksamhets- och ärendehanteringssystem. En upphandling behöver inte innebära att nuvarande verksamhets- och ärendehanteringssystem byts ut.

Andra sätt att effektivisera tillsynsverksamheten är att ytterligare se över arbetssätt och prioriteringar, bland annat kan arbetssätt och metoder digitaliseras ytterligare. Inom den del av nämndens arbete som inte ingår i begreppet styrd tillsyn utan avser de områden där kommunerna har större möjlighet att själva välja prioriteringsgrad och omfattning kan ändrade prioriteringar av tillsyn och hantering av inkommande ärenden vara ett sätt att frigöra och omfördela resurser till ärenden med högre prioriteringsgrad såsom avfallsbrottslighet, livsmedelsfusk o dyl. Områden som kan prioriteras ned kan till exempel vara ärenden som rör tips om nedskräpning, skadedjur eller annat, ofta på allmän mark samt handläggning av klagomålsärenden som inte är akuta och där en inledande, preliminär bedömning tyder på att klagomålet kommer att visa sig vara obefogat.

En relativt stor del av nämndens arbete är arbetsuppgifter kopplade till övergripande arbete som krävs för handläggningen och avdelnings- och förvaltningsgemensamt arbete som beskrivs ovan. För att avsätta mer tid till tillsyn och kontroll kan delar av detta arbete minskas ned. Dock inte arbetsmiljörelaterade uppgifter såsom löne- och medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar samt kompetensutveckling som krävs för att utföra tillsyn och kontroll. En minskning av information, rådgivning, arbete med klarspråk och annat kvalitetsarbete måste dock ske med stor varsamhet då det kan leda till att kommunens företagare och invånare upplever sig mindre nöjda med Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete vilket kan påverka olika rankningar som till exempel Nöjd-kundindex (NKI).

Nämndens kostnader för verksamheten fördelar sig enligt nedanstående bild.

4 Verksamhetsutveckling

Österåker har en strategi för verksamhetsutveckling vars syfte är att ta ett samlat grepp över de olika delområden som inryms inom kvalitetsutveckling och bidra till att säkra effektivitet och kvalitet i verksamheten samt ge nämnderna och förvaltningarna vägledning i hur olika utvecklingsinsatser ska prioriteras och drivas för att nå Österåkers vision 2040.

Inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens område pågår ett kontinuerligt arbete med att bibehålla och vidareutveckla både kvalitet och rättssäkerhet inom myndighetsområdet. Nämnden har under flera år prioriterat kvalitetsutveckling och har bland annat fyra mål inom området, var av ett är nytt för 2025. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inom flera områden kontakt med privatpersoner, organisationer och företag av alla storlekar och inom olika branscher. Vissa kontakter nämnden vid enstaka tillfällen, andra med längre mellanrum eller har regelbunden kontakt vid tillsyn och kontroll. Oavsett vilken grupp man tillhör ska man uppleva att tillstånd, tillsyn och kontroll hanteras professionellt och rättssäkert. Alla medarbetare ska tryggt, kompetent och professionellt bemöta kommuninvånare och företagare. För att Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska kunna leva upp till detta måste det ske ett ständigt arbete med vidareutveckling, utbildning och förbättringar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar med

ständiga förbättringar beträffande texter i skrivelser och beslut med mål att skriva begriplig myndighetssvenska och rättssäkra, tydliga beslut. Flera av nämndens mål är satta i syfte att ytterligare utveckla nämndens arbete.

Under de senaste åren har fokus legat på att bemöta invånare och företagares önskemål om utökade och vidareutvecklade e-tjänster och tillgång till information på webben.

Nämnden har i dag e-tjänster inom de flesta områdena men e-tjänsterna behöver vara fullt ut integrerade med nämndens verksamhetssystem och i flera fall kopplade till Bolagsverket för att underlätta för företag som ska använda e-tjänsterna och leda till en effektiviserad handläggning för nämnden. Se även avsnitt 3 Effektivisering.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har gjort en omfattande översyn av den behovsutredning som är obligatorisk att ta fram inom nämndens område. Nämnden kommer under 2025 fortsätta arbetet med att ytterligare förbättra behovsutredningen och även förbättra uppföljningen av utförd tillsyn i syfte att ge en mer heltäckande bild av verksamhetens faktiska behov i förhållande till tillgängliga resurser. En förbättrad behovsutredning, kopplad till uppföljningar innebär ett bättre underlag för planering och prioritering av tillsynen och nämndens övriga arbete.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillförts medel 2025 för att möjliggöra kompetensutveckling för att identifiera brottslighet och fusk i den ordinarie tillsynen, öka samverkan och antalet tillsynstillfällen som genomförs tillsammans med polis och för att öka den riktade tillsynen där det finns misstanke om brott.

5 Mål för verksamheten

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har elva resultatmål för 2025. Fem av dessa kopplar till kommunens övergripande miljömål, fyra till det övergripande kvalitetsmålet och två är ekonomiska kvalitetsmål.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete syftar till att uppfylla de nationella målen inom nämndens tillsynsområde såsom Sveriges miljömål, de övergripande målen för livsmedelskedjan som beskrivs i den nationella kontrollplanen (NKP) och de nationella folkhälsomålen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är i huvudsak en tillsyns- och kontrollmyndighet och nämndens övergripande mål kan beskrivas som att genom tillsyn- och kontroll verka för en god regelefterlevnad. Tillsynen och kontrollen kan aldrig gå längre eller ställa större krav än vad som följer av lagar, regler och beslut.

5.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

5.1.1 Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	82	80	80	80	80	80
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	84	80	80	80	80	80
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	88	70	80	80	80	80

NKI redovisas på en skala 0 till 100, där 100 är högsta betyg. NKI 80 Mycket högt, 70-80 Högt, 62 - 69 Godkänt, 50 - 61 Lågt, 50 Mycket lågt.

För många företag är den vanligast förekommande kontakten med kommunerna kontakten genom tillstånd och tillsyn. Ett professionellt bemötande av hög kvalitet bidrar till att tillsynsarbetet kan fungera effektivt och med gott resultat.

Österåkers kommun ingår i Stockholm Business Alliance (SBA) enkätundersökning av Nöjd Kund Index (NKI). För Miljö- och hälsoskyddsnämnden mäts NKI hos företag där tillsyn och kontroll har genomförts, privatpersoner omfattas inte. Beslutade ärenden samt utförd tillsyn rapporteras månadsvis till SBA som därefter skickar en enkät till berörda företag. Det sammanställda resultatet redovisas i april året efter rapporteringsåret. Resultatet redovisas i verksamhetsplanen under samma år som mätningen har genomförts.

5.1.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet ska hålla hög rättssäkerhet

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Andel överklagade beslut där Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut har fastställts	82 %	80 %	100 %	80 %	80 %	80 %
Andel överklagade beslut som återförvisats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning.	2 %	10 %	0 %	10 %	5 %	5 %

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inom flera områden kontakt med privatpersoner, organisationer och företag. Vissa kontaktar nämnden vid enstaka tillfällen, andra med längre mellanrum eller har regelbunden kontakt

vid tillsyn och kontroll. Oavsett vilken grupp man tillhör ska man uppleva att tillstånd, tillsyn och kontroll hanteras professionellt och rättssäkert.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden följer lagar och regler samt rättspraxis som hela tiden utvecklas genom nya vägledande och prejudicerande domar. Nämndens beslut ska vara tydliga, väl underbyggda, utredda och motiverade. Rättssäkerheten i myndighetsutövningen bygger på att beslut kan överklagas och att en riktig prövning sker hos överprövande myndigheter. Målet är att nämndens beslut ska hålla en hög kvalitet och i möjligaste mån hålla vid en överprövning.

5.1.3 Tillgängligheten och enkelhet i kontakten med Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara hög

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Andelen kompletta ansökningar om serveringstillstånd och anmälningar om ändrad bolagssammansättning som inkommer		50 %	49 %	50 %	60 %	60 %

Den som kontaktar Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska uppleva att det är möjligt att enkelt få kontakt. Handläggningen av ärenden ska ske effektivt och professionellt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar ständigt med vidareutveckling, utbildning och förbättringar. Alla medarbetare ska tryggt, kompetent och professionellt bemöta kommuninvånare och företagare.

5.1.4 Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Hållbart medarbetarengagemang (HME)				4,2	4,3	4,3

Nytt mål 2025

För att kunna locka och behålla kompetenta medarbetare är arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare av största vikt och behöver prioriteras av nämnden.

5.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

5.2.1 Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Ingen negativ avvikelse mot budget	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Målet är delvis nytt från år 2024. Utfall år 2023 hade ingen negativ avvikelse.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden motsvarar 1 % avvikelse cirka -92 tkr eftersom nettobudget för år 2025 uppgår till 9 200 tkr.

5.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Prognossäkerhet per juni – jämfört med helår.	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Målet är delvis nytt från 2024.

Enligt årshjulet för den ekonomiska rapporteringen till nämnder ska prognos beräknas sju gånger per år vid månadsuppföljningar och delårsbokslut. Prognosen per den 30 juni är av stor betydelse för kommunens ekonomiska uppföljning och därför är hög prognossäkerhet per juni ett mått som årligen följs upp efter årsbokslutet.

Prognos 2023 per juni jämfört med utfallet vid helår blev 3% i positiv avvikelse eftersom det blev ett överskott mot budget som var högre än i prognosen per juni 2023.

5.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

5.3.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Andel fritidsbåtshamnar där beslut om avfallshanteringsplan har fattats		50 %	50 %	60 %	100 %	100 %

Krav på avfallshanteringsplan för fritidsbåtshamnar infördes 2023. Förutom att handlägga anmälningar av avfallshanteringsplaner består arbetet av tillsyn gentemot hamnar i kommunen. Utsläpp av latrin från fritidsbåtar kan bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten. Tillsynen av avfallshanteringen för fritidsbåtshamnar är ett viktigt led i Österåkers arbete med att uppnå god status i våra sjöar, havsvikar och vattendrag.

5.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

5.4.1 Öka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	200	200	200	200	200	200

Avloppsanläggningar med otillräcklig teknik eller som inte fungerar är en källa till spridning av bakterier, virus och miljöfarliga ämnen med risk för människors hälsa och miljön. Bristfälliga avloppsanläggningar kan även bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten. Tillsynen av små avlopp är ett viktigt led i Österåkers arbete med att uppnå god status i våra sjöar, havsvikar och vattendrag.

5.4.2 Negativ påverkan på människors hälsa och miljön från förorenade områden ska minska

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	24	20	15	20	30	30

Tillsyn av förorenade områden är av största vikt för att människor ska kunna bo och leva utan risk för hälsa och miljön. Tillsynen omfattar både inventeringar och krav på undersökningar samt åtgärder.

Till följd av det rådande läget har antalet exploateringar minskat vilket också påverkat antalet ärenden inom förorenad mark.

5.4.3 Öka kunskapen om risk för förekomst av skadliga ämnen i dricksvatten från enskilda brunnar

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Antal informationsinsatser som MHN har genomfört		4	5	4	4	4

Små dricksvattenanläggningar för enskilt bruk är en förutsättning för bebyggelse utanför det allmänna verksamhetsområdet. God kvalitet av dricksvatten från den egna anläggningen är därför av största vikt för dessa fastigheter. Genom ökad kunskap och regelbunden provtagning av dricksvattnet kan brister upptäckas och åtgärdas.

5.4.4 Minska den negativa påverkan av näringsläckage i vattenmiljön

Resultatindikatorer	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Antal gödsel-anläggningar och gödselhantering där MHN genomfört tillsyn	1	4	8	5	5	5

Gödselanläggningar och gödselhantering som inte fungerar är en källa till spridning av bakterier och övergödande ämnen med risk för människors hälsa och miljön. Bristfällig gödselhantering kan även bidra till övergödningen av våra sjöar, vattendrag och kustvatten. Tillsynen av gödselanläggningar och gödselhantering är ett viktigt led i Österåkers arbete med att uppnå god status i våra sjöar, havsvikar och vattendrag.

6 Strategiska nyckeltal för ekonomi, kvalitet och volym

Som ett led i Miljö- och hälsoskydds nämndens kvalitetsförbättrande arbete utvecklar och kvalitetssäkrar miljö- och hälsoskyddsavdelningen kontinuerligt rutiner och följer upp avvikelser från rutiner eller andra kvalitetsbrister. Syftet med uppföljningen är att förbättra eller skapa rutiner som medför förbättrad rättssäkerhet och service gentemot kommuninvånare och verksamhetsutövare. Resultatet av mätningarna av Nöjd Kund Index (NKI) redovisas i avsnitt 5.

Mål för verksamhetsutveckling.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen deltar även i den nyckeltalsredovisning som sker inom Miljösamverkan Stockholm län och i en nationell samverkan kring nyckeltal som ledas av Sveriges Kommuner och Regioner.

Förutom kvalitetsnyckeltal har nämnden ett antal nyckeltal för att över tid kunna följa trender och volymförändringar. För att nämnden ska kunna utföra sitt tillsyns- och kontrolluppdrag behöver kompetens och resurser anpassas till aktuella omständigheter och tillsynsbehov.

6.1 Strategiska nyckeltal -

6.1.1 Miljöskydd

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Prestation/volym	Tillstånd små avlopp	122	120	127	120	120	120
	Beslut om värmepump	84	79	47	30	30	30
	Beslut om kompostering av matavfall, slam och latrin	29	31	50	30	30	30
	Beslut om vattenverksamhet	21	25	19	20	20	20
	Underkända avlopp vid tillsyn	20 %	14 %	21 %	15 %	15 %	15 %
Kvalitet	Tillsyn på fordonstvättar och drivmedelsanläggningar som omfattas av styrd tillsyn där inga avvikelser som kräver uppföljning har konstaterats			70 %	60 %	60 %	60 %

Nyckeltalet *Underkända avlopp vid tillsyn* avser komplettera nämndens mål 5.4.1 *Öka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn.*

Nyckeltalet *Tillsyn på fordonstvättar och drivmedelsanläggningar* avser komplettera nämndens mål 5.3.1 *Miljö- och hälsoskydds nämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad.*

6.1.2 Hälsoskydd

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Prestation/volyms	Beslut om dricksvattentäkt (grundvatten)	19	18	10	15	15	15
	Klagomål inom miljöbalkens område	91	64	99	70	70	70

6.1.3 Livsmedel

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Prestation/volyms	Registreringar av livsmedelslokal	39	43	53	40	40	40

6.1.4 Serveringstillstånd

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Prestation/volyms	Beslut om serveringstillstånd	19	25	33	20	25	25

6.1.5 Övergripande

Typ av mått	Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Kvalitet	Överklagade beslut		11	12			18

Nyckeltalet avser komplettera nämndens mål 5.1.2 *Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet ska hålla hög rättsäkerhet*. Under första halvåret 2024 har åtta ärenden överklagats och prognos är svår att ge.

7 Plan för konkurrensprövning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet består av myndighetsutövning som inte är möjlig att låta utmana. Någon plan för konkurrensutsättning är därmed inte aktuell.

8 Program för uppföljning och insyn

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag består av myndighetsutövning som inte är möjlig att överlåta på privata utförare. Något program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare är därmed inte aktuellt.

9 Lokalförsörjning för nämndens verksamheter

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har i dagsläget ändamålsenliga lokaler. Inom Samhällsbyggnadsförvaltningen pågår en översyn av lokalerna bland annat med syfte att skapa lokaler för flexibla och digitala möten.

10 Peng, taxor och avgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor fastställdes av Kommunfullmäktige 2024-11-18, § 7:5.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor har tagits fram med stöd av riktlinjer från Sveriges kommuner och regioner. Stödet avser både utformningen av taxebestämmelser mm samt beräkning av timtaxorna. Det behöver vara olika timtaxor för tillsyn inom miljöbalkens område och livsmedelskontrollområdet.

Timtaxan för tillsyn inom miljöbalkens område omfattar även taxan för tillsyn enligt strålskyddslagen, taxan för tillsyn enligt lag om sprängämnesprekursorer och taxan för avfall från fritidsbåtar.

Timtaxan inom livsmedelskontrollområdet omfattar förutom taxan för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet, ekologisk produktion och material i kontakt med livsmedel även taxan för tillsyn över lag om foder och animaliska biprodukter, taxan för tillsyn över folköl, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel samt taxan för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen i de fall timtaxa tillämpas inom området.

Nämndens timtaxor uppräknas 2025 för att spegla nämndens kostnader och uppräkningsen behöver vara högre än index. Förändringarna som skett inom livsmedelskontrollområdet innebär ökade kostnader i samband med avgiftsuttaget, vilket motiverar en större höjning inom det området jämfört miljöbalksområdet.

Timtaxan för tillsyn inom miljöbalkens område höjs med 120 kr (8,3%) till 1 568 kr och timtaxan inom livsmedels- och foderområdet höjs med 200 kr (13,4%) till 1 692 kr.

Nämnden har gjort en jämförelse med gällande taxor i länet och bedömer att de föreslagna taxehöjningarna följer de uppräkningsar av timtaxorna som gjorts inom miljöbalkens område och livsmedelskontrollområdet de senaste åren.

Avgifterna inom serveringstillståndsområdet räknas 2025 upp med 8,3 %.

Taxan för miljöbalkens område, taxebilaga 1 har till följd av nya tillsynsområden och ändringar i lagstiftningen utökats med möjligheter att ta ut avgift vid:

- Anmälan om att uppföra eller använda ett kyltorn, 38 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
- Underrättelse om ändring av förhållanden avseende anmält kyltorn med stöd av, 38 b § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
- Ansökan om dispens från förbudet att använda växtskyddsmedel, 2 kap 37 och 39 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel.
- Ansökan om dispens från kravet om avlägsnande av PCB-produkt i byggnader och anläggningar och som inte omfattas av fast avgift för tillsyn, 17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.
- Ansökan om dispens från förbudet mot förbränning av separat insamlat trädgårdsavfall, 3 kap 19 a § avfallsförordningen (2020:614).

För att förtydliga taxan för miljöbalkens område och göra den mer förutsägbar har i taxebilaga 1 dessutom de delar som avser ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning och tillsyn av avlopp kompletterats med egna rader för:

- Ansökan om tillstånd till inrättande av en avloppsanordning som en eller flera vattentoaletter ska anslutas till om anläggningen är dimensionerad för 26–200 personekvivalenter.
- Ansökan om tillstånd till inrättande av vattentoalett till slutna tank.
- Tillsyn av enskilda avlopp vid planerad tillsyn när tillsynen leder till föreläggande eller förbud.
- Tillsyn i övrigt gällande avloppsanläggningar och toalettlösningar, till exempel uppföljning av tillsyn eller klagomål på avlopp.

I taxebilaga 1 har även vissa redaktionella justeringar gjorts för att ytterligare förtydliga taxan.

I taxan för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen har en justering gjorts av avgiften vid ansökan om tillfällig utvidgning av sortiment, tid eller yta. Avgiften har sänkts för att anpassas till avgiften för anmälan om stadigvarande begränsning av sortiment, serveringstider, då handläggningen är jämförbar för förändringarna.

II Riktade bidrag

Några riktade bidrag förväntas inte inför 2025. Normalt erhåller Miljö- och hälsoskyddsnämnden inga statliga bidrag för sin löpande verksamhet.

12 Intern kontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)
Central 1: Kommunens inköpsrutiner efterföljs	Två gånger per år (delår- och årsbokslut)	Egen uppföljning vid varje inköp	Registrator
Central 2: Det sker regelbunden uppföljning av upphandlade leverantörer gällande avtalsefterlevnad	Kontrollmomentet är inte aktuellt för Miljö- och hälsoskyddsnämnden		
Central 3: Det finns rutiner för att säkerställa att personalen har genomgått obligatoriska utbildningar	Två gånger per år (delår- och årsbokslut)	Egen uppföljning	Samordnare
MHN 1: Kontroll av att delegationsbeslut har fattats med stöd av delegationsordningen	Inför nämnd, totalt 8 ggr per år	Egen uppföljning vid varje nämnd	Registrator
MHN 2: Kontroll av att delegationsbeslut redovisas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Inför nämnd, totalt 8 ggr per år	Egen uppföljning vid varje nämnd	Registrator
MHN 3: Genomförd utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen	En gång per år	Intern utbildning	Miljö- och hälsoskyddschef
MHN 4: Kontroll av att handläggning av tillstånd till enskilt avlopp sker enligt rutin	Tre beslut per år	Egen undersökning	Samordnare

De tre centrala kontrollmomenten fokuserar i hög grad på att kontrollera dels huruvida fastställda riktlinjer och rutiner efterföljs i organisationen, dels uppföljning av avtal. Miljö- och hälsoskyddsnämnden berörs av två av de tre kontrollmomenten.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kontrollmoment MHN 1, MHN 2 och MHN 3 kvarstår 2025. MHN 1 och MHN 2 har funnits under lång tid eftersom en mycket stor del av nämndens beslut fattas på delegation. MHN 4 fanns 2021 och har åter införts 2025 för att säkerställa att de förbättringar och uppdateringar av handlägningsrutiner som har genomförts fungerar som planerat.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen rapporterar större avvikelser mot nämndens rutiner till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för övrigt sker redovisning i samband med verksamhetsberättelse.

13 Framåtblick

Illegal avfallshantering är ett växande problem både nationellt och internationellt, med stora konsekvenser för miljön, hälsan och samhället. Avfallsbrottslighet har i många fall kopplingar till organiserad brottslighet. Avfallsbrottsligheten är utpekad som ett prioriterat tillsynsområde i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Tillsynsområdet är svårt att finansiera med avgifter vilket innebär att ekonomiska resurser behövs för att fullt ut genomföra arbetet. Arbetet omfattar både brottsförebyggande insatser och tillsyn av verksamheter för att upptäcka avfallsbrottslighet. Naturvårdsverket har tagit fram tillsynsvägledning i syfte att underlätta för tillsynsmyndigheterna att upptäcka och förhindra illegal avfallshantering. För att utföra tillsynen behövs ett gott samarbete med brottsutredande myndigheter. Länsstyrelsen bjuder in till regionala arbetsmöten med kommuner och statliga brottsförebyggande och brottsbekämpande myndigheter i syfte att stärka arbetet mot avfallsbrottslighet.

Förutom tillsyn av illegal avfallshantering har fokus på att hitta kopplingar till organiserad brottslig och fusk inom flera av nämndens tillsynsområden ökat de senaste åren och kommer att behöva prioriteras ytterligare framöver.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillförs medel 2025 för att kunna lägga mer resurser på främst kompetensutveckling och samverkan för att motverka brottslighet inom nämndens verksamhetsområde, beskrivs under avsnitt 1.

EU:s ramdirektiv om avfall har införlivats i svensk lagstiftning. För Miljö- och hälsoskyddsnämnden innebär de ändrade reglerna stora förändringarna och utökningar av tillsynen av avfallshantering kommande år.

Regering har utrett förändringar och förtydliganden i avfallsförordningen av hur trädgårds- och parkavfall får hanteras. Det föreslås bland annat att kravet på dispens för förbränning av utsorterat trädgårds- och parkavfall vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar tas bort. Det är i dagsläget inte känt när ändringarna träder i kraft.

Tillsyn och kontroll av *animaliska biprodukter* är ett område som måste prioriteras kommande år. Området kan finansieras med taxor men kräver ökade personella resurser. Kontrollen behöver samordnas med tillsyn enligt miljöbalken och avfallsföreskrifterna då regelverken många gånger tangerar varandra på ett sätt som kan upplevas som dubbla budskap för företagarna. Inom livsmedelskontrollen fokuseras kontrollen av animaliska biprodukter på hantering och spårbarhet av före detta livsmedel, det vill säga livsmedel som inte blivit sålt, rester från servering, hantering av kött och produkter som återkallats på grund av att smitta eller förorening påvisats. Syftet med tillsynen är att säkerställa att före detta livsmedel inte kommer in i livsmedelskedjan igen.

Livsmedelsverkets *riskklassningsmodell av livsmedelsföretag* som tillämpas från och med 2024 och den obligatorisk efterhandsdebitering av livsmedelskontrollavgifter har inneburit stora förändringar inom livsmedelskontrollen med förändrade arbetssätt vid kontroller och delvis nya

sätt att planera kontrollverksamheten. *Riskeklassningsmodellen* innebär bland annat att det istället för en årlig kontrolltid införs en kontrollfrekvens.

Kontrollfrekvensen ska fastställas minst vart femte år. Det kommer inte vara möjligt att bedöma effekterna av den nya modellen förrän den har tillämpats under några år. Modellen innebär bland annat stor osäkerhet kring resursplanering och möjligheter att budgetera intäkter. Miljö- och hälsoskyddsnämnden behöver vara uppmärksam på att tillräckliga resurser finns för att genomföra ordinarie kontroller, uppföljande kontroller, händelsestyrda kontroller och annan offentlig verksamhet där till exempel avgiftsbeslut, fastställande av kontrollfrekvens, förelägganden och rådgivning till företagare ingår samt att resurser finns för att upptäcka och förebygga livsmedelsfusk.

Livsmedelsverket har tillsammans med leverantörerna av ärendehanteringssystem tagit fram en e-tjänst, kallad *FörRätt*, som kan användas av både kommuner och företag. Se även avsnitt 3 och 4. Införandet av FörRätt har kraftigt försenats och e-tjänsten kommer inte att vara fullt utvecklad förrän tidigast under 2025. Arbetet med att införa e-tjänsten kommer därför att fortsätta under 2025 och framöver.

Livsmedelsverket har infört en *ny modell* för att följa upp och granska hur väl den svenska livsmedelskontrollen uppfyller lagstiftningen och dess syften. Den nya uppföljningsmodellen kommer att ge Livsmedelsverket större möjlighet att följa upp kommunernas kontroller och analysera om avvikelser följs upp och släcks. Det är i dagsläget inte känt om den nya modellen får några konsekvenser för Miljö- och hälsoskyddsnämnden förutom ändrad och mer detaljerad rapportering.

Inom livsmedelskontrollområdet har en utredning angående *Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan* SOU 2024:44 varit på remiss. Utredningen föreslår att ansvaret för att utföra planerad fuskkontroll flyttas till Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Livsmedelsverket. Genom att koncentrera ansvaret till de tre centrala myndigheterna förväntas förbättrade möjligheterna att bygga upp en personalstyrka som både är specialiserad och tillräckligt stor samt har den beredskap och de resurser som krävs för att utföra den särskilda typ av kontroll som planerad fuskkontroll är.

En översyn av *Kontrollorganisationen och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företagen* Dir. 2023:170 pågår. Uppdraget ska redovisas under våren 2025. Inom Miljö- och hälsoskyddsnämndens område innebär utredningen en översyn av hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan organiseras och finansieras inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Syftet med utredningen är att stärka konkurrenskraften i livsmedelskedjan och skapa en mer effektiv kontrollstruktur som säkerställer likvärdiga konkurrensvillkor och förenklar för de företag som är verksamma inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. I förslaget utreds bland annat att flytta livsmedelskontrollen från kommunerna till livsmedelsverket, Jordbruksverket eller ny statlig myndighet, till länsstyrelserna eller att ställa krav på samverkan mellan kommuner.

Det är i dagsläget inte känt vad utredningarna inom livsmedelskontrollområdet får för konsekvenser för Miljö- och hälsoskyddsnamnden.

Sedan tillståndsplikt infördes för *försäljning av tobaksvaror* har mer resurser behövt avsättas för den årligt återkommande tillsynen på de företag som säljer tobaksvaror. Framöver kommer fler förändringar inom området innebära ett utökat tillsynsområde där även tillsyn av rökfria miljöer har förändrats. *Tillsyn av rökfria miljöer* kan inte avgiftsbeläggas varför en satsning på sådan tillsyn kräver utökat utrymme i budget för att inte ta utrymme från övrig verksamhet.

Statens offentliga utredningar från Socialdepartementet "En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas", SOU 2024:23, innehåller författningsförslag med ikraftträdande 2026. Utredningen föreslår att bestämmelser om en rök-, tobaks- och nikotinfri skoltid ska införas. Förbudet föreslås gälla i skolbyggnaden och i det närområde kring skolan som skolpersonal kan ha uppsikt över samt på skolutflykter och skolresor. Syftet med bestämmelsen är att minska ungas tobak- och nikotinbruk och att förhindra att elever exponeras för andras bruk av produkterna under den tid som de går i skolan.

Utredningen föreslår att tobaksvaror, e-cigarett, påfyllningsbehållare och tobaksfria nikotinprodukter inte ska få förvaras i en kommersiell lokal eller i ett till den hörande utrymme, om produkten inte får säljas i lokalen. Det innebär att endast den som har uppfyllt kraven för att få sälja produkterna kommer att ha rätt att förvara dem i den lokal de säljs från. Förbudet föreslås kriminaliseras. Den som otillåtet förvarar produkterna kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Utredningen föreslår vidare att det klargörs att kommunerna ska utöva tillsyn på fysiska försäljningsställen över förbuden att tillhandahålla tobaksvaror som inte uppfyller produktkraven eller kraven på rapportering. Tillsynsansvaret innebär inte att kommunerna ska bedöma om tillverkare och importörer har uppfyllt lagens produktkrav eller rapportering. Den tillsynen utövas av Folkhälsomyndigheten. Vidare föreslås att Polismyndigheten inte längre ska ha tillsynsansvar över förbudet att tillhandahålla nya tobaksvaror som inte har anmälts till Folkhälsomyndigheten. Det ansvaret ska enbart kommunen ha.

Inom området *serveringstillstånd* har utredningen, SOU 2024:23, föreslagit att det nuvarande kravet på mat för att få servera alkohol förändras något. Enligt förslaget ska det räcka med att restaurangen kan erbjuda flera fullgoda måltider. Utredningen föreslår vidare att tiden för när matutbudet får begränsas till enklare maträtter ska tidigareläggas till kl. 22.00. I dag får en tillståndshavare begränsa sitt matutbud till ett fåtal enklare rätter efter kl. 23.00. Det innebär att en restaurang måste ha full personalstyrka fram till den tiden. Det ändrade kravet på mat är en anpassning till ändrade matvanor och innebär en viss lättnad i kraven för att få serveringstillstånd. Det är sannolikt att detta kommer att innebära att antalet ansökningar och beviljade tillstånd kommer att öka. Hur många fler tillstånd det kan röra sig om är svårt att förutse. Det är dock troligt att kommunernas arbetsbelastning blir större och att kostnaderna för handläggningen av ansökningar och tillsyn kommer att stiga.

Utredningen föreslår vidare att den som har stadigvarande serveringstillstånd

för cateringverksamhet ska anmäla den tid serveringen ska pågå till kommunen. Det innebär att en anmälan ska göras för varje serveringstillfälle och att tiden ska godkännas av kommunen innan serveringen får påbörjas. Syftet med förslaget är att den som är ansvarig ska få tydliga besked om under vilken tid som alkoholservice får pågå och som personal måste vara närvarande.

Utredningen föreslår också att den som tillverkar folköl och den som har rätt att servera folköl eller starkare alkoholdrycker ska få anordna provsmakning av folköl. En anmälan om provsmakning ska då göras till kommunen. SOU 2024:23 innehåller författningsförslag med ikraftträdande 2026.

Sedan 2022 har Anpassningar inom svensk lag gjorts till EU:s *marknadskontrollförordning*. Ändringarna berör bland annat tillsynen inom miljöbalkens område, främst beträffande kontroll av distributörer, märkning, förbjudna ämnen, barnsäkerhet, batteridirektivet och märkning av plast. Kemikalieinspektionen har ett uppdrag att genom tillsynsvägledning stötta kommunerna att genomföra marknadskontroll. Det är ännu inte helt klargjort hur marknadskontrollen kan bedrivas och hur den ska finansieras.

I betänkandet SOU 2018:34 Vågar till hållbara vattentjänster föreslogs åtgärder och regler som berörde små avloppsanläggningar. Det innebär bland annat ökade krav på kommunerna beträffande *tillsyn och rapportering av tillsyn och status på små avloppsanläggningar* förväntas de kommande åren. Ökade krav på rapportering innebär bland annat att mer resurser behöver avsättas för att registrera uppgifter och för registerhållning.

För att nå *miljö kvalitetsnormerna för kommunens sjöar och vattendrag* behöver nämnden under flera år framöver prioritera tillsyn. I nuläget och inför de närmaste åren sker tillsynen i huvudsak med fokus på PFAS inom ramen för ett nationellt projekt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att behöva utreda om upphandling av *nytt ärendehanteringssystem* ska genomföras. Om ett nytt ärendehanteringssystem införs behöver tid avsättas för registervård och implementering av ett nytt system. Inför ett sådant projekt behöver både personella och ekonomiska resurser avsättas.

På sikt kommer Österåker att fortsätta växa vilket innebär att fler *skolor, förskolor, livsmedelsanläggningar* och andra verksamheter där nämnden utövar tillsyn och kontroll förväntas starta i kommunen. Det innebär att behovet av resurser för tillsyn och kontroll förväntas öka framöver för att följa ökningen av tillsynsobjekt.

I 4 Upphandlings- och inköpsplan

Kommunens nämnder ska upprätta en inköpsplan för kända upphandlingar och inköp under 2025 och även signalera betydande anskaffningar under planåren 2026-27. Upphandlings- och inköpsplan 2025 ska redovisa alla kända upphandlingspliktiga inköp med ett avtalsvärde över 300 tkr för att redan i budgetprocessen erhålla en tillförlitlig överblick av kommunens upphandlingsbehov.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar inga inköp med ett avtalsvärde över 300 tkr under 2025. Någon upphandlings- och inköpsplan är därför inte aktuell. Det kan bli aktuellt med ny upphandling av verksamhets- och ärendehanteringssystem under 2026 eller 2027.

I5 Övergripande bilagor

I5.1 Ekonomiska bilagor

Intäkter

Verksamhetsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring från år 2024			Totalt
				Volym-förändring	Index-uppräknig	Övrigt	
Miljö- och hälsoskydds nämnden	0	0	0				0
Förvaltningsgemensamma kostnader	0	0	0				0
Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd	3 989	3 950	4 200	144	90	16	250
Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd	714	700	720		20		20
Tillsyn enligt livsmedelslagen	1 315	1 000	1 340	316	24		340
Försäljningstillsyn	326	350	290			-60	-60
Tillsyn enligt alkohollagen	683	700	750			50	50
Summa intäkter	7 027	6 700	7 300	460	134	6	600

Bruttokostnader

Verksamhetsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring från år 2024				Totalt
				Volymförändring	Indexuppräknig	Effektivisering	Övrigt	
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-958	-920	-920					0
Förvaltningsgemensamma kostnader	-821	-3 244	-3 171	-660	-4	79	658	73
Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd	-6 810	-5 682	-6 364	-500	-181			-681
Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd	-1 938	-1 398	-1 803		-192		-213	-405
Tillsyn enligt livsmedelslagen	-3 116	-2 805	-2 580				225	225
Försäljningstillsyn	-556	-434	-508				-74	-74
Tillsyn enligt alkohollagen	-1 425	-1 216	-1 154				62	62
Summa kostnader	-15 623	-15 700	-16 500	-1 160	-377	79	658	-800

Anslag

Verksamhetsområde	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring från år 2024				Totalt
				Volymförändring	Indexuppräknig	Effektivisering	Övrigt	
Avgifter	6 887	6 650	7 200	410	134		6	550
Övriga intäkter	139	50	100	50	0		0	50
Summa intäkter	7 027	6 700	7 300	460	134	0	6	600
Personalkostnader	-11 438	-12 489	-13 367	-660	-377		159	-878
Lokalkostnader	-303	-332	-338				-5	-5
Kapitalkostnader								
Köp av verksamhet								
Övriga kostnader	-3 883	-2 879	-2 796			79	4	83
Summa kostnader	-15 623	-15 700	-16 500	-660	-377	79	158	-800
Nettokostnader	-8 597	-9 000	-9 200	-200	-243	79	164	-200

Driftbudget 3 år

Verksamhetsområde	Utfall 2023			Budget 2024			Budget 2025		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Driftbudget									
Miljö- och hälsoskydds nämnden	-920	0	-920	-920	0	-920	-920	0	-920
Förvaltningsgemensamma kostnader	-500	0	-500	-3 244	0	-3 244	-3 171	0	-3 171
Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd	-6 563	3 516	-3 047	-5 682	3 950	-1 732	-6 364	4 200	-2 164
Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd	-1 805	551	-1 253	-1 398	700	-698	-1 803	720	-1 083
Tillsyn enligt livsmedelslagen	-3 620	1 145	-2 476	-2 805	1 000	-1 805	-2 580	1 340	-1 240
Försäljningstillsyn	-510	200	-310	-434	350	-84	-508	290	-218
Tillsyn enligt alkohollagen	-1 422	588	-834	-1 216	700	-516	-1 154	750	-404
Summa	-15 340	6 000	-9 340	-15 700	6 700	-9 000	-16 500	7 300	-9 200
Verksamhetsområde	Plan 2026 exkl prisutv			Plan 2027 exkl prisutv					
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto			
Driftbudget									
Miljö- och hälsoskydds nämnden	-920	0	-920	-920	0	-920			
Förvaltningsgemensamma kostnader	-3 171	0	-3 171	-3 171	0	-3 171			
Tillsyn enligt miljöbalken, miljöskydd	-6 364	4 200	-2 164	-6 364	4 200	-2 164			
Tillsyn enligt miljöbalken, hälsoskydd	-1 803	720	-1 083	-1 803	720	-1 083			
Tillsyn enligt livsmedelslagen	-2 580	1 340	-1 240	-2 580	1 340	-1 240			
Försäljningstillsyn	-508	290	-218	-508	290	-218			
Tillsyn enligt alkohollagen	-1 154	750	-404	-1 154	750	-404			
Summa	-16 500	7 300	-9 200	-16 500	7 300	-9 200			

15.2

15.3 Bilagor peng, taxor och avgifter

15.3.1 Taxor och avgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor har tagits fram med stöd av riktlinjer från Sveriges kommuner och regioner. Det behöver vara olika timtaxor för tillsyn inom miljöbalkens område och livsmedelskontrollområdet. Nämnden bedömer att timtaxorna ska uppräknas 2025 för att spegla nämndens kostnader och att uppräknningen behöver vara högre än index. Förändringarna som skett inom livsmedelskontrollområdet innebär ökade kostnader i samband med avgiftsuttaget, vilket motiverar en större höjning inom det området jämfört miljöbalksområdet.

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter	Budget 2024	Budget 2025	Förändring 2024-2025, belopp (kr)	Förändring 2024-2025, procent (%)	Kommentar
Timtaxa för taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område samt för taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen, taxa för tillsyn enligt lag om sprängämnesprekursorer och taxa för avfall från fritidsbåtar	1 448	1 568	120	8,3	
Timtaxa för taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet, ekologisk produktion och material i kontakt med livsmedel samt för taxa för kontroll av animaliska biprodukter, taxa för tillsyn över folköl, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter och vissa receptfria läkemedel och taxa för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen i de fall timtaxa tillämpas.	1 492	1 692	200	13,4	

Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor bifogas i sin helhet.

Merparten av Miljö- och hälsoskyddsnämndens taxor är konstruerade så att den aktuella avgiften räknas fram med en av taxan given timfaktor som multipliceras med en för taxan fastställt timavgift. Timfaktorn kan vara en för tillsynen fastställd tid eller bestå av löpande räknad tid för tillsynen. Av respektive taxa framgår hur aktuell tid och avgift beräknas.

Taxan för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen består i huvudsak av fastställda avgifter för de olika tillstånden och för den årliga tillsynen.

I5.4 Mål för verksamhetsutveckling

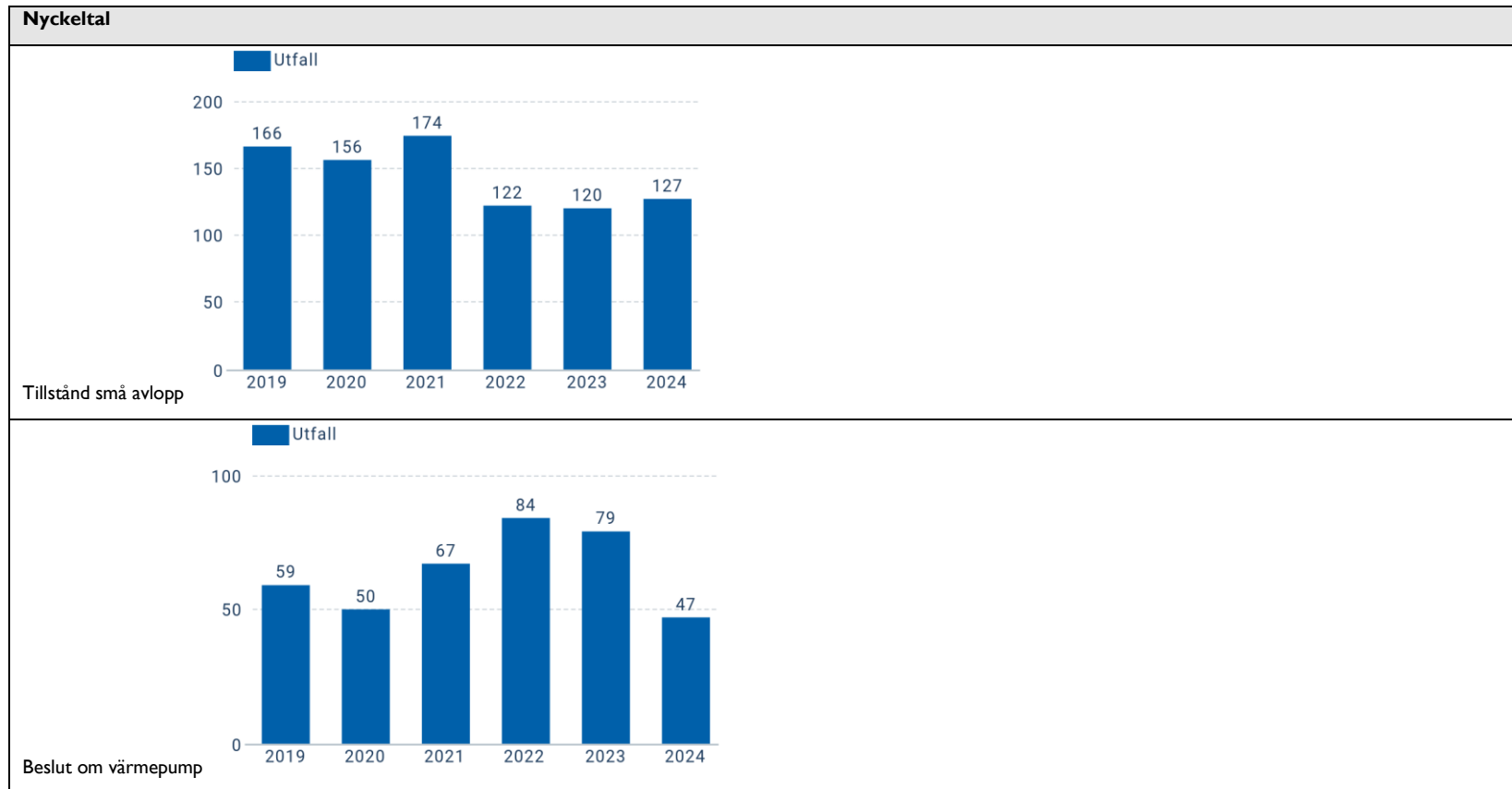
I5.4.1 Nämndmål

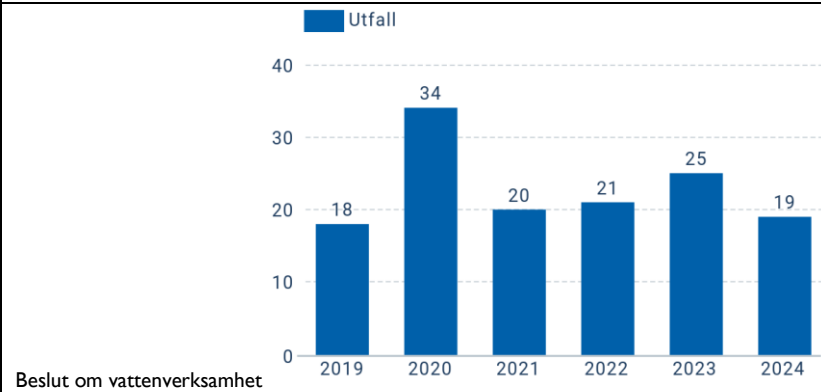
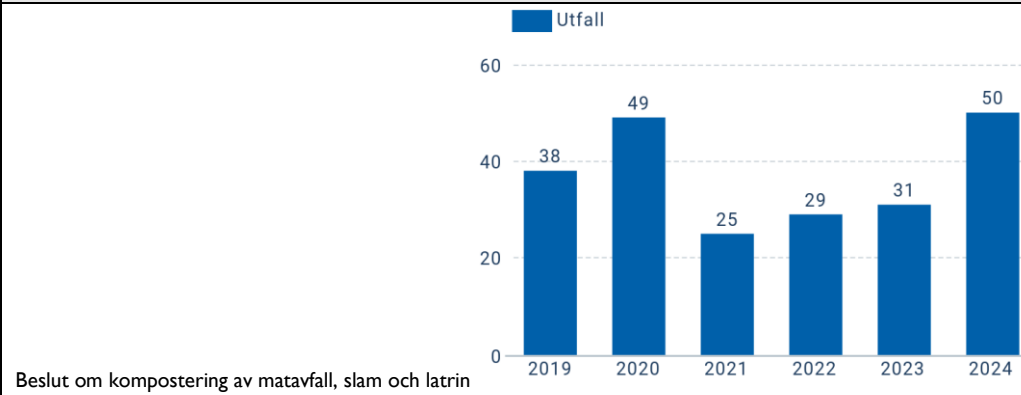
Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll samt avseende serveringstillstånd ska vara hög.	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelskontroll - Totalt, NKI	81	82	80	80	80	80	80
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	78	84	80	80	80	80	80
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serveringstillstånd - Totalt, NKI	67	88	70	80	80	80	80
	Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet ska hålla hög rättssäkerhet	Andel överklagade beslut där Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut har fastställts	78 %	82 %	80 %	100 %	80 %	80 %	80 %
		Andel överklagade beslut som återförvisats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för fortsatt handläggning.	14 %	2 %	10 %	0 %	10 %	5 %	5 %
	Tillgängligheten och enkelhet i kontakten med Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska vara hög	Andelen kompletta ansökningar om serveringstillstånd och anmälningar om ändrad bolagssammansättning som inkommer			50 %	49 %	50 %	60 %	60 %
Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetarengagemang (HME)					4,2	4,3	4,3	
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Miljö- och Hälsoskyddsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans	Ingen negativ avvikelse mer än 1% mot budget	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
	Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet	Prognossäkerhet per juni – jämfört med helår.	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn ska leda till god lagefterlevnad	Andel fritidsbåtshamnar där beslut om avfallshanteringsplan har fattats			50 %	50 %	60 %	100 %	100 %

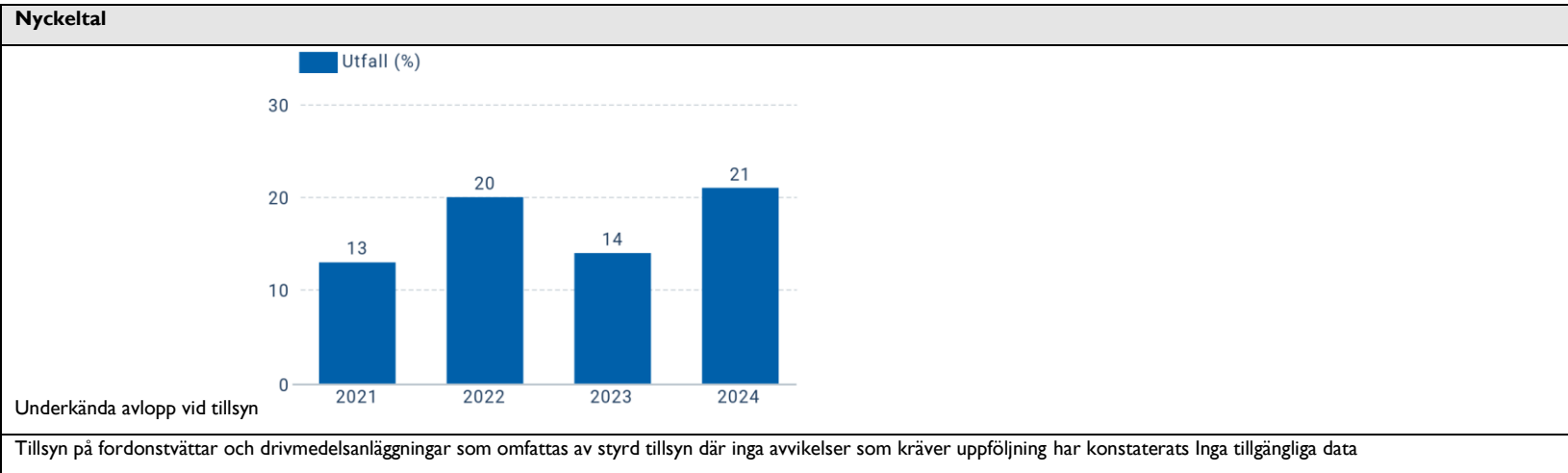
Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024	Prognos 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Oka andelen godkända enskilda avlopp genom att utföra tillsyn	Antal fastigheter med enskilt avlopp där MHN har genomfört tillsyn	203	200	200	200	200	200	200
	Negativ påverkan på människors hälsa och miljön från förorenade områden ska minska	Antal förorenade områden eller byggnader där undersökning eller åtgärder har skett	20	24	20	15	20	30	30
	Öka kunskapen om risk för förekomst av skadliga ämnen i dricksvatten från enskilda brunnar	Antal informationsinsatser som MHN har genomfört	4		4	5	4	4	4
	Minska den negativa påverkan av näringsläckage i vattenmiljön	Antal gödselanläggningar och gödselhantering där MHN genomfört tillsyn		1	4	8	5	5	5

16 Bilaga strategiska nyckeltal över år MHN

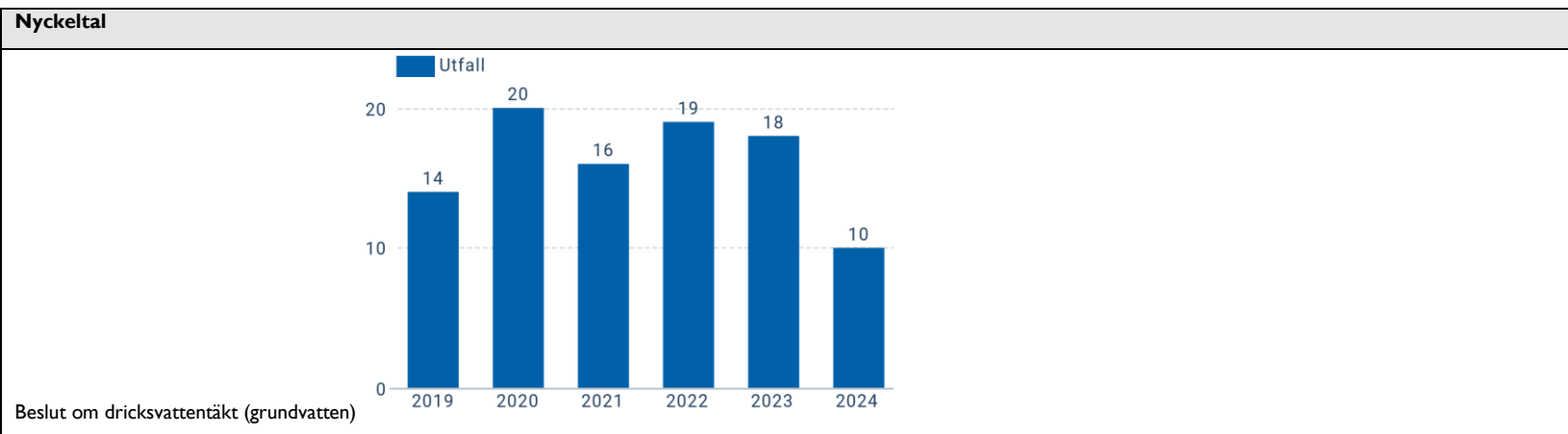
16.1 Miljöskydd

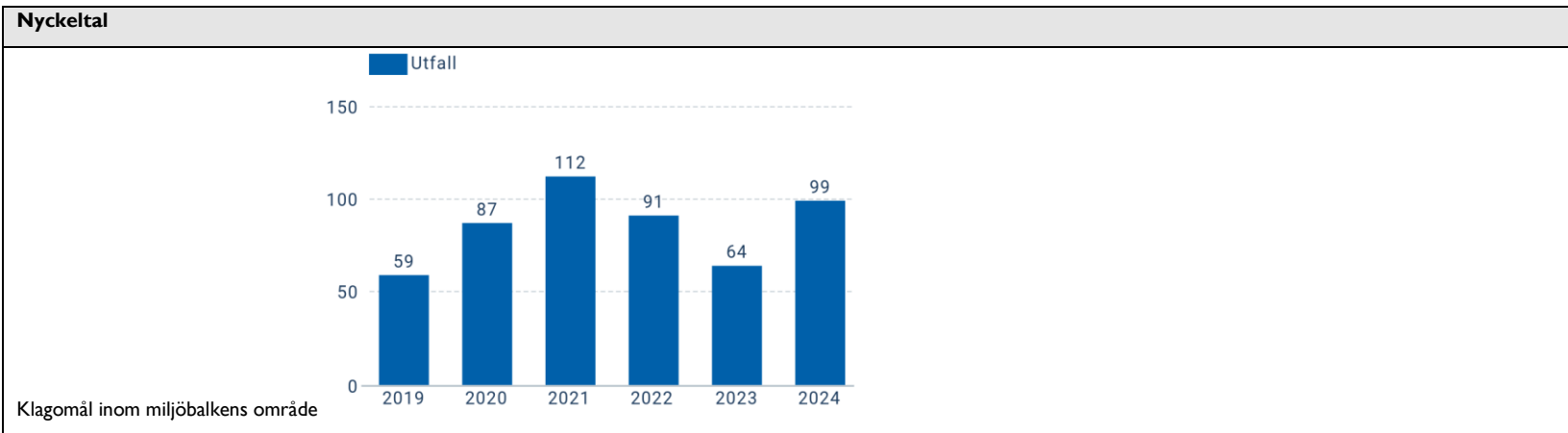

Nyckeltal

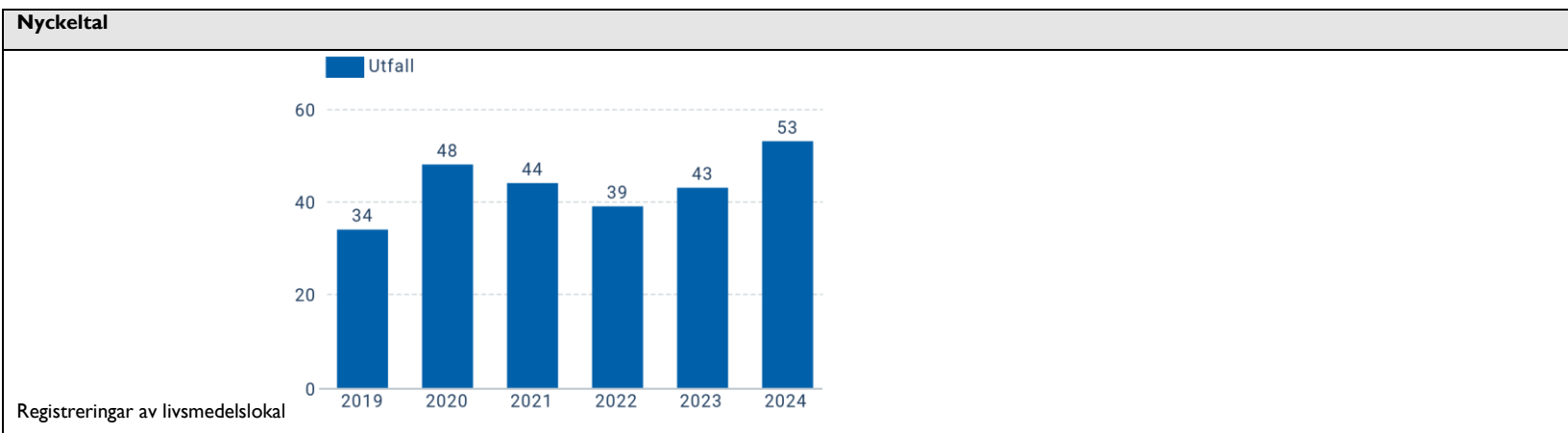

16.2 Hälsoskydd

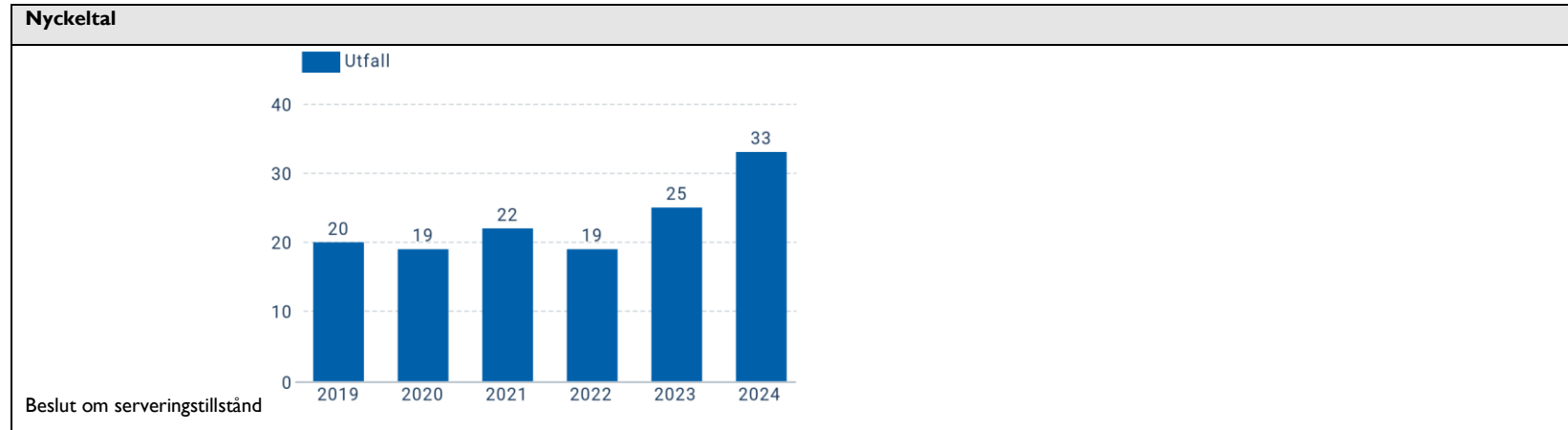

16.3 Livsmedel

I 6.4 Serveringstillstånd

I 6.5 Övergripande

